

Temel Vural, *Âşık Cemal Divanı Gönlümün Gözyaşları*, Bizim Büro Yayınları, Ankara, 2015.

CEMAL DİVANÎ HAKKINDA BİRKAÇ SÖZ

Ülkemizde âşıklık geleneğinin canlı olarak yaşadığı ve yaşatıldığı birkaç bölge vardır. Bunların içinde Erzurum, Kars, Sivas, Adana, Kahramanmaraş başta gelir. Şurası muhakkak ki, günümüzde artık elinde sazı, dilinde sözü, köy köy dolaşıp kendisine rakip arayan, şiirleriyle toplumu peşinden sürükleyen, sevgilisi uğruna dağ bayır dolaşıp vuslat ateşiyle yanan, dizinin dibine istidatlı bir genci alıp yetiştiren âşık sayısı yok denecek kadar azdır artık. Senenin muhtelif günlerinde, muhtelif yerleşim merkezlerinde yapılan festival, tören, şenlik ve anmalar vesilesiyle sahnelerde boy gösteren âşıklann icraatları da göstermelikten ibaret.

Bilindiği gibi âşıklar, edebiyatımızın mümtaz bir cephesini oluşturur. Ortaya koydukları eserleriyle bir bakıma halkın aynası durumunda olmuşlardır. Söz mülkünün sultanı olan bu sanatçılar içinde, çağlara damgasını vuran simalar olduğu gibi, ömür boyu köyünden çıkmamış olanları da vardır. Kimi âşıklar da birtakım sebeplerden dolayı doğup büyüdüğü memleketini terk edip bir başka şehirde yaşamaya başlamış, sanatını orada devam ettirmiştir. İşte Cemal Divanî de bunlardan birisidir.

Cemal Divanî ile ilk defa 1-4 Kasım 2007'de Sivas'ta yapılan Âşıklar Bayramında yüz yüze geldim. Gerçi Divanî, önceki yıllarda şöhretini duyduğum, şiirlerini okuduğum birisi idi. Daha sonra

Bursa’da yapılan Âşıklar Bayramının jürisinde olmam hasebiyle de onu daha yakından tanıma fırsatı buldum.

Bana, “Divanî nasıl birisidir?” diye sorsalar onu şöyle tanımlayabilirim.

Divanî, karakteristik olarak sakin, kendine güveni olan, haddini bilen, sözü yerinde ve zamanında söyleyen, alçakgönüllü, gönüller dostu, şahsiyet sahibi birisidir. Bu kadar güzel meziyetleri taşımasından dolayıdır ki etrafında ve sanat camiasında sevilmiş, takdir edilmiştir. Âşıklar söz konusu olduğunda, her zaman söylediğim bir söz vardır. “Âşıklar, keşke söylediğini yaşayan insanlar olsa.” İşte Divanî, bu sözü bihakkın yerine getiren bir insandır. İnsanlar bilgileriyle ve sanatlarıyla etrafına faydalı olabilirler, ancak bana göre kişilikleri ve taşıdığı insanî vasıflar bunlardan daha önce gelir. “Önce insan ol”mayı günümüz toplumlarında kaç kişi becerebilmektedir. Cemal Divanî, gerek kişiliğiyle gerekse sanatıyla bunu başarmış nadir şahsiyetlerden birisidir.

Sanatına gelince; Divanî, *karşılaşma* dalında hemen her âşığın kendisinden çekindikleri birisidir. Bunun yanında Divanî, âşık edebiyatının pek çok dalında (*lebdeğmez, divanî, müseddes, müstezat, muhammes, musammat semaî*) güzel örnekler verebilmiş nadir âşıklardan birisidir.

Cemal Divanî *usta-çırak* geleneğiyle yetişmiştir. Ustası Mevlüt İhsanî’dir. Mevlüt İhsanî’nin Şakir İhsanoğlu, Feyzullah Pervanî gibi iki çırağı daha vardır. Usta âşık Divanî’nin kendisi de dört çırak yetiştirmiştir. Bunlar; Narmanlı Ali Serhatî, Sadettin Akpınar, Sarıkamışlı Zafer Kazancı ve Oltulu Necatî Kaya’dır.

Ayrıca Divanî’nin *musanniflik* yöne de vardır. Tasnif ettiği üç hikâyeyi (*Gülistan’la Ali Osman, Yusuf’la Menekşe, Hurşit Hikâyesi*) kültürümüze kazandırmıştır. Bugün yaşayan âşıklarımızın kaçısı bu kadar çok yönlüdür?

Divanî’ye Allah’tan sağlıklı bir ömür sürdürmesini niyaz ediyorum. Ömrü var olsun.

Dr. Doğan KAYA

